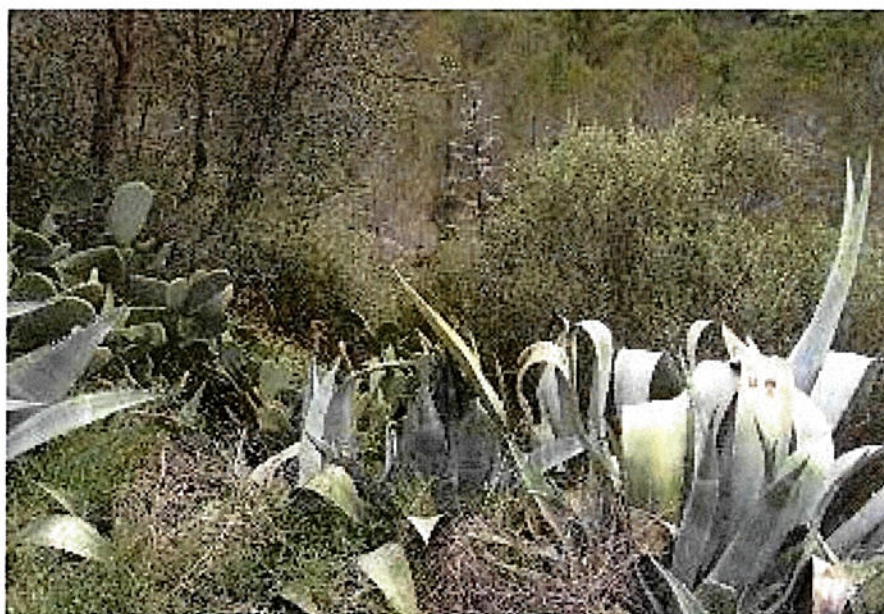

MEMORIA D'ACTUACIÓ DEL PLA PER A LA ERRADICACIÓ DE LES ESPÈCIES DE FLORA INVASORES A LES ILLES BALEARS 2012-2013

Álvaro Román Hernández (Departament de Gestió Forestal / Ibanat)
Octubre 2013

MEMORIA D'ACTUACIÓ DEL PLA PER A LA ERRADICACIÓ DE LES ESPÈCIES DE FLORA INVASORES A LES ILLES BALEARS 2012-2013

Index

- 1. Introducció
- 2. Actuacions i objectius desenvolupats
 - 2.1. Mallorca i Cabrera
 - 2.2. Menorca
 - 2.3. Pitiusses
- 3. Previsions 2014
- 4. Propostes
 - 4.1. Fitxa normalitzada
 - 4.2. Campanya d'informació-conscienciació

1. Introducció

Les espècies exòtiques invasores constitueixen una de les principals causes de pèrdua de biodiversitat al món, circumstància que s'agreuja en hàbitats i ecosistemes especialment vulnerables com són les illes i les aigües continentals. La introducció d'aquestes espècies invasores pot ocasionar greus perjudicis a l'economia, especialment a la producció agrícola, ramadera i forestal, i fins i tot a la salut pública.

Correspon a l'IBANAT, en qualitat d'ens instrumental de la Conselleria, portar a terme les accions que li siguin encomanades d'acord amb els seus estatuts de conformitat amb la legislació estatal o autonòmica.

Foto 1. *Agave americana* a la muntanya de Randa (XN ES5310101)

2. Actuacions i objectius desenvolupats

En relació al compliment de les funcions de l'IBANAT per al període 2012-2013, s'ha mantingut operatiu un equip per al control de vegetació invasora introduïda, amb assessorament tècnic extern, amb la missió de localitzar i eliminar poblacions de les espècies exòtiques introduïdes en el medi natural de les Balears i que provoquen o poden provocar danys en la biodiversitat o els bens agroramaders. Atesa l'extensió i valor natural dels espais inclosos al sistema NATURA 2000, s'hi han dedicat especials esforços, d'acord amb les previsions d'actuació inicials.

Les principals espècies exòtiques invasores sobre les que s'ha actuat són: *Carpobrotus* sp, *Agave americana*, *Ipomoea indica*, *Pennisetum setaceum* i *P. villosum*, *Cotula coronopifolia*, *Cortaderia selloana*, *Kalanchoe draigremontiana*, *Disphyma crassifolium*, *Opuntia maxima*, etc..

Aquesta relació que tenia caràcter de mínim inicial, i podrà ampliar-se amb altres taxa si l'assessorament tècnic extern o els responsables de gestió d'espais Natura 2000 fan propostes complementàries.

Foto 2. Eliminació de planta invasora a s'Albufera de Mallorca (XN ES0000038)

2.1. Mallorca i Cabrera

A Mallorca s'ha actuat durant els anys 2012 i 2013 a 5 espais de la Xarxa Natura 2000 (taula 1). Al Parc natural de s'Albufera (XN ES0000038) i els seus voltants s'han realitzat actuacions de control sobre 14 espècies, a la Reserva natural de s'Albufereta (XN ES0000226) sobre 3 espècies, al Parc natural de sa Dragonera (XN ES0000221) sobre 5 espècies i al Cap de cala figuera (XN ES0000074) a Calvià sobre 1 espècie. Al Parc nacional de Cabrera (XN ES0000083) també s'ha realitzat actuacions sobre 5 espècies diferents.

Espècie	T. municipal	UBICACIÓ	XN2000	SUPERF. (m ²)	Exemplars
<i>Carpobrotus sp.</i>	Calvià	Faro Cala Figuera	ES0000074	22300	
	Muro	Albufera	ES0000038	156	
	Pollença	Albufereta	ES0000226	1	
	Palma	Cabrera	ES0000083	5	
<i>Agave americana</i>	Muro	Albufera	ES0000038		80
	Pollença	Albufereta	ES0000226		37
	Andratx	Dragonera	ES0000221	5	
	Palma	Cabrera	ES0000083		6
<i>Aloe vera</i>	Muro	Albufera	ES0000038	1700	
	Palma	Cabrera	ES0000083		10
<i>Pennisetum sp.</i>	Alcúdia	(Poligon Ca na Lloreta)	-	700	
<i>Cotula coronopifolia</i>	Muro	Albufera	ES0000038	8300	4
<i>Cortaderia selloana</i>	Muro	Albufera	ES0000038		129
<i>Phoenix sp</i>	Muro	Albufera	ES0000038		93
<i>Opuntia sp.</i>	Palma	Cabrera	ES0000083		20
	Andratx	Dragonera	ES0000221	750	
<i>Stenotaphrum secundatum</i>	Muro	Albufera	ES0000038	14549	
	Pollença	Albufereta	ES0000226	5020	
<i>Myoporum sp.</i> <i>Yucca sp.</i>	Muro	Albufera	ES0000038		921
	Muro	Albufera	ES0000038		88
	Andratx	Dragonera	ES0000221		5
	Muro	Albufera	ES0000038		30
<i>Lantana camara</i>	Muro	Albufera	ES0000038		26
<i>Phytosporum sp.</i>	Muro	Albufera	ES0000038		3
<i>Washingtonia filifera</i>	Palma	Cabrera	ES0000083		40
<i>Heliotropium curassavicum</i>	Muro	Albufera	ES0000038		
<i>Ligustrum sp.</i>	Andratx	Dragonera	ES0000221	50	
<i>Nicotiana sp.</i>	Andratx	Dragonera	ES0000221	50	
<i>Kalanchoe daigremontiana</i>	Andratx	Dragonera	ES0000221		
TOTAL				53586	1492

Taula 1. Actuacions de control de flora invasora a Mallorca i Cabrera durant els anys 2012 i 2013

2.2. Menorca

A Menorca s'ha actuat a localitats de 9 espais de la Xarxa Natura 2000 (taula 2). Concretament s'ha acuat a Cap de Favaritx, Addaia, Cala Blanca, Punta Prima, Son Bou, La gesa, La Trinitat, Cala en Turqueta, Punta Grossa, Illa den Colom, Sa Mesquida, Tirant i Cala Galdana; sobre 6 espècies diferents.

Foto 3. Eliminació de Pennisetum a Menorca.

Espècie	T. municipal	UBICACIÓ	XN2000	SUPERF. (m ²)	Exemplars
<i>Carpobrotus sp.</i>	Mahó	Cap Favaritx	ES0000233	110.000	
	Es Mercadal	Addaia	No/ risc invasió ES0000233	4000	
	Ciutadella	Cala Blanca	No /R Inv. ES5310068	600	
	San Lluís	Punta Prima	No	400	
<i>Cortaderia selloana</i>	Alaior	Son Bou	ES0000238		12
<i>Pennisetum sp.</i>	Mahó	La gesa	ES0000235	2000	
	Ciutadella	La Trinitat	No/ R. inv. ZEPA ES0000230	8000	
<i>Ailanthus</i>	Mahó	Cap Favaritx	ES0000233		500
	Ciutadella	Turqueta	ES0000240	2000	
	Es Mercadal	Punta Grossa	No/ R. Inv. ES0000233	4100	
<i>Drosantemum</i>	Mahó	Illa d'en Colom	ES0000234	15.000	
<i>Phitosporum sp.</i>	Mahó	Sa Mesquida	ES0000235		9
	Es Mercadal	Tirant	ES0000231		
	Ferries	Cala Galdana	No/ R. inv. LIC i ZEPA ES0000239.		65
	TOTAL			146.100	586

Taula 2. Actuacions de control de flora invasora a Menorca.

2.3. Pitiusses

A les Pitiusses s'ha actuat diferents localitats d'Eivissa i Formentera corresponents a l'espai de Xarxa Natura 2000 nº ES0000084 (taula 3) sobre 5 espècies diferents.

Espècie	Terme municipal	UBICACIÓ	XN2000	Kg. retirats	Volum m3
<i>Agave sp.</i>	St. Josep de sa talaia	P. natural Ses Salines	ES0000084	1500	
<i>Disphyma sp.</i>	St. Josep de sa talaia	P. natural Ses Salines	ES0000084	70	
	St. Francesc Xavier (Formentera)	Illot s'Espardell	ES0000084		10
<i>Kalanchoe sp.</i>	St. Josep de sa talaia	P. natural Ses Salines	ES0000084	590	
<i>Lantana sp.</i>	St. Josep de sa talaia	P. natural Ses Salines	ES0000084	55	
	St. Josep de sa talaia	P. natural Ses Salines	ES0000084		50
<i>Carpobrotus sp.</i>	St. Josep de sa talaia	P. natural Ses Salines	ES0000084	20	
	St. Francesc Xavier (Formentera)	Illetes	ES0000084	2500	
		Estany d'es peix	ES0000084	800	
		Punta Gavina – Caló de s'oli	ES0000084		
		Punta prima	-	2200	
		Estany pudent	ES0000084	27.250	
TOTAL				34.985	60

Taula 3. Actuacions de control de flora invasora a Eivissa i Formentera.

3. Previsions 2014

Durant l'any 2013 s'han realitzat noves prospeccions per localitzar noves àrees d'afectació de flora invasora. Per aquesta tasca s'ha comptat amb la col·laboració del cos d'Agent de Medi Ambient (AMAs), amb els equips tècnics dels espais naturals protegits i amb altres persones que han cedit informació sobre el tema. A continuació es fa referència de les zones sobre les que es preveu actuar amb una prioritització a partir d'ara a Mallorca i Cabrera (taula 4), Menorca (taula 5) i Pitiusses (taula 6)

Espècie	Terme municipal	Localitat	XN2000	Prioritat
<i>Pennisetum villosum</i>	Pollença	Platja de Llenaire	ES0000226	1
<i>Pennisetum villosum</i>	Pollença	Zona humida la Gola	ES0000226	1
<i>Pennisetum villosum</i>	Pollença	Punta Avançada	-	1
<i>Pennisetum villosum</i>	Muro	Polígon Ca Na Lloreta	ES0000038	1
<i>Cotula coronopifolia</i>	Muro	ses puntes	ES0000038	1
<i>Cotula coronopifolia</i>	Muro	canal polls	ES0000038	1
<i>Agave americana</i>	Artà	Carretera Cala torta	ES0000227	1
<i>Agave americana</i>	Calvià	Faro de cala Figuera	ES0000074	1
<i>Cortaderia selloana</i>	Artà	Torrent de Na Borges	ES5310029	1
<i>Carpobrotus</i> sp.	Llucmajor	Cap Enderrocat	ES0000081	1
<i>Agave americana</i>	Deià	Torre de cala Deià	ES0000223	1
<i>Agave americana</i>	Banyalbufar	Torrent d'en Roig	ES5310081	1
<i>Aloe americana</i>	Estellencs	Souvenir es Grau	ES5310078	1
<i>Aloe maculata</i>	Deià	Mirador de sa foradada	ES0000223	1
<i>Agave americana</i>	Andratx	Camí Cala en Basset	ES5310076	1
<i>Opuntia</i> sp.	Artà	Carretera Cala Torta	ES0000227	1
<i>Agave</i>	Algaida	Randa	ES5310101	1
<i>Yuca</i>	Capdepera	Cala Agulla	ES0000227	1
<i>Senecio cineraria</i>	Capdepera	Cala Moltó	ES0000227	1
<i>Agave</i> sp.	Artà	Ca los Camps	ES0000227	1
<i>Ailantus altissima</i>	Sóller	Font de s'olla		1
<i>Aloe maculata</i>	Banyalbufar	Cala Banyalbufar		1
<i>Agave americana</i>	Capdepera	Carretera dels Horts	ES0000227	1
<i>Opuntia</i> sp.	Artà	Son Morey	ES0000227	2
<i>Agave</i>	Artà	Albarca	ES0000227	2

Taula 4. Noves àrees d'actuació a Mallorca i Cabrera.

Espècie	Terme municipal	Localitat	XN2000	Priori tat
<i>Ailanthus</i>		Cap Favàritx		1
<i>Carpobrotus</i>		Cap Favàritx		1
<i>Cortaderia</i>		Prat de Son Bou		1
<i>Drosanthemum</i>		Illa den Colom		1
<i>Pennisetum</i>		Crtra. Mesquida		1
<i>Pennisetum</i>		La Trinitat		1
<i>Cortaderia</i>		Depuradora Son Bou		1
<i>Pittosporum</i>		Cala Mitjana		1
<i>Pittosporum</i>		Sa Mesquida		1
<i>Pittosporum</i>		Tirant		1
<i>Carpobrotus</i>		Mesquida		1
<i>Carpobrotus</i>		Son bou		1
<i>Carpobrotus</i>		Addaia		1
<i>Carpobrotus</i>		Cala Barril		1
<i>Carpobrotus</i>		Cala Blanca		1
<i>Carpobrotus</i>		Sa Cudia	ES0000	1
<i>Carpobrotus</i>		Cala Tortuga	ES000	1
<i>Carpobrotus</i>		Cap negre	ES000	1
<i>Carpobrotus</i>		Punta grossa	ES	1
<i>Carpobrotus edulis</i>		Cap Artruch		2
<i>Ailanthus</i>		Rafalet		2
<i>Ailanthus</i>		Turqueta		2
<i>Arundo donax</i>		Curniola		2
<i>Arundo donax</i>		Shangril·la		2
<i>Arundo donax</i>		Clot des Guix		2
<i>Aster squamatus</i>		Gola Albufera		2
<i>Cortaderia</i>		Crtra. Es Grau		2
<i>Disphyma</i>		Cap d'en Font		2
<i>Disphyma</i>		Artux		2
<i>Disphyma</i>		Cala Blanca		2
<i>Pittosporum</i>		Son Bou-S. Llorenç		2
<i>Pittosporum</i>		Cala Galdana		2
<i>Pittosporum</i>		Serra Morena		2
<i>Spartium</i>		Illa Colom		2
<i>Carpobrotus</i>		Son Morell		2
<i>Arundo donax</i>		Cales coves		3
<i>Carpobrotus</i>		Tirant		3
<i>Carpobrotus</i>		Punta grossa		3
<i>Carpobrotus</i>		Caparrots forma		3
<i>Cortaderia</i>		Crtra. Son Bou		3
<i>Cortaderia</i>		Plans Alaïor		3
<i>Pittosporum</i>		Punta Grossa		3

Taula 5. Noves àrees d'actuació a Menorca

Espècie	Terme municipal	Localitat	XN2000	Prioritat
<i>Opuntia sp.</i>	St. Josep de sa Talaia			1
<i>Disphyma crassifolium</i>	St. Francesc Xavier (Formentera)	Illot Espardell		1

Taula 6. Noves àrees d'actuació a Eivissa i Formentera.

4. Propostes

4.1. Fitxa normalitzada

Per facilitar la feina de coordinació es proposa una fitxa normalitzada per a l'actuació a zones amb flora invasora que inclourà tota la informació necessària sobre la zona, l'espècie sobre la qual s'actuarà, les actuacions necessàries i els jornals necessaris per a la erradicació de l'espècie (Annex).

4.2. Campanya d'informació - conscienciació

La major part de les plantes tractades provenen de jardins privats encara que també hi ha casos en que l'origen és una zona verda municipal. Per aquest motiu resulta essencial una tasca de informació i conscienciació general sobre la problemàtica de les plantes invasores. Es proposen les següents actuacions per complementar les actuacions realitzades actuant des de l'origen del problema:

1. Edició d'un tríptic informatiu sobre plantes invasores a Balears
2. Informació sobre plantes invasores a la pàgina Web de la Conselleria / Ibanat.
3. Campanya d'informació general amb xarles i jornades informatives als diferents municipis, amb prioritat als municipis costaners, dirigides als diferents actors que tenen una influència sobre la problemàtica (ajuntaments, viveristes, jardineros, hotels, etc.)
4. Elaboració d'un catàleg de plantes alternatives per substituir les plantes invasores a la jardineria.
5. Oferir actuacions d'eradicació d'invasores als grups i associacions de voluntariat ambiental.

Palma de Mallorca, 25 / octubre / 2013

St. Àlvaro Román Hernández

CARPOBROTUS EDULIS ZONA CAP DE CALA FIGUERA (CALVIÀ)

Localitat	Cap de Cala Figuera
Municipi	Calvià
Codi Xarxa Natura 2000	ES0000074 (LIC i ZEPA)
Coordenades UTM	X: 458911 Y: 4367662
Espècie invasora present	<i>Carpobrotus</i> (1 fitxa per cada espècie)
Superfície actuació	30 m2
Risc d'expansió	Molt alt- Alt – mitjà - baix
Titularitat	Ports
Condicionants	Zones de difícil accés ,
Cronograma control	Arrabassament manual durant la primavera introduint les plantes dins saques per a la seva eliminació posterior a una incineradora. Aplicació d'herbicida (flifosfat) per evitar el rebrot de la planta. Nova visita després de l'estiu per fer un seguiment de la planta i plantejar noves actuacions.
Jornals dedicats (1 brigada)	6 jornals
Situació postractament	
Previsió noves actuacions (nº jornals)	
Mes imatges de detall...	